

เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ก่อนที่จะทำการวิเคราะห์แบบเรียน จะขอกล่าวถึงความคิดเกี่ยวกับการพิจารณาเลือกแบบเรียน และลักษณะที่ดีบางประการของแบบเรียน ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นควรรู้ และได้มีชาวต่างประเทศหลายคนเขียนบทความเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ดังนี้

จีโอเฟรี เบรคตัน¹ (Geofrey Broughton) ได้ตั้งข้อสังเกตไว้ในบทความที่เขียนเมื่อปี 2510 ว่า โดยทั่วไปแล้วแบบเรียนต่าง ๆ ไม่สามารถจัดแบบฝึกหัด หรือการฝึกปากเปล่าได้เพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน ครูจึงต้องเพิ่มเติมแบบฝึกหัดให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนของตน

ในปี 2513 ชาร์ลอตต์ ริด² (Charlotte Reid) กล่าวว่าครูบางคนเป็นคนที่หัวโบราณ มักชอบใช้เฉพาะแบบเรียนที่ตนคุ้นเคยเท่านั้น เพราะว่ามันสอนได้ง่ายกว่าแบบเรียนที่เพิ่งออกสู่ตลาดใหม่ ๆ ซึ่งเป็นความคิดที่ไม่ถูกต้องนัก เพราะทำให้การเรียนการสอนล้าสมัย อีกประการหนึ่งโรงเรียนและครูมักเข้าใจเจตนาารมณ์ของผู้เขียนแบบเรียนผิดไป เช่นแบบเรียนเล่มหนึ่งผู้แต่งเขียนขึ้นเพื่อให้เป็นหนังสืออ่าน (a reader) และมุ่งให้แบบเรียนนั้นใช้ในการฝึกอ่านอย่างเดียว แต่ทางโรงเรียนหรือครูกลับนำแบบเรียนนั้นไปสอนราวกับว่าเป็นแบบเรียนโครงสร้างไวยากรณ์และวิชาอื่น ๆ (a comprehensive course book)

¹Geofrey Broughton, "The Teacher and His Textbook," English Language Teaching, 21(May, 1967), p. 263.

²Charlotte Reid, "Evaluation of English Texts," RELC Journal, (June, 1970), pp. 146-147.

ชาร์ลอตท วิต ได้ตั้งคำถามสำคัญ ๆ ที่พอสรุปได้ 5 ข้อเพื่อเป็นแนวให้ครูผู้สอนที่กำลังพิจารณาเลือกแบบเรียนโครงสร้างไวยากรณ์ที่พิจารณาแบบเรียนนั้นก่อนตัดสินใจเลือกใช้

1. ผู้แต่งแบบเรียนนั้นได้คัดเลือกเนื้อหาบทเรียนและเรียบเรียงลำดับตามความยากง่ายของบทเรียน โดยยึดทฤษฎีแห่งการเรียนรู้ที่มีเหตุผลหรือไม่ หรือแบบเรียนนั้นตรงตามหลักสูตรที่กำหนดไว้หรือไม่
 2. แบบฝึกหัดมีเพียงพอที่จะทำให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายที่ทางโรงเรียนตั้งไว้หรือไม่
 3. มีความสมดุลระหว่างการเสนอบทเรียน (presentation) กับแบบฝึกหัด (practice) หรือไม่ และมีความกลมกลืนกันระหว่างทักษะการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนหรือไม่
 4. เทคนิคที่ใช้ในการเสนอแบบเรียน ในการฝึกปากเปล่า (drilling) และงานเขียน (written work) เหมาะสมกับนักเรียนระดับนั้นหรือไม่ มีแบบฝึกหัดหลายแบบหรือไม่ มีจำนวนพอเพียงหรือยัง
 5. เนื้อเรื่องสำหรับอ่าน (reading passages) มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาต่าง ๆ หลายสาขาหรือไม่ เนื้อเรื่องเป็นแบบต่าง ๆ กันหรือไม่ น่าสนใจสำหรับนักเรียนหรือไม่ และสามารถวัดความเข้าใจของนักเรียนได้เพียงพอหรือไม่เพียงใด
- ในปี 2516 วิลเลียม อาร์ สเลเกอร์³ (William R. Slager) ได้เขียนบทความเรื่อง "Creating Contexts for Language Practice" กล่าวถึงการ

³William R. Slager, "Creating Contexts for Language Practice," TESOL Quarterly (March, 1973), 45-50.

พิจารณาเกี่ยวกับแบบเรียนโครงสร้างไวยากรณ์ว่า ทัศนคติเรียนแต่ละบทมีข้อความสั้น ๆ กล่าวย่อ ๆ ถึงกฎไวยากรณ์ที่ใช้ในบทเรียนนั้นไว้จะช่วยให้ครูสามารถดัดแปลงและเพิ่มเติมแบบฝึกหัดได้ง่ายยิ่งขึ้น ยิ่งไปกว่านั้น ถ้าหากครูเข้าใจไวยากรณ์ที่จะสอนดี และได้รับคำอธิบายอย่างชัดเจนจากเจ้าของภาษาว่าจะใช้โครงสร้างไวยากรณ์นั้น ๆ อย่างไร และเมื่อใด ครูก็จะไม่สอนตามแบบเรียนทุกตัวอักษร ครูจะมีความมั่นใจและมีอิสระเต็มที่ที่จะสร้างสถานการณ์ (situations) ขึ้นเอง เพื่อจะช่วยฝึกโครงสร้างไวยากรณ์นั้นให้กับนักเรียนของตน

บทความของจอห์น เจ ลี⁴ (John J. Lee) ได้รับการตีพิมพ์ในหนังสือ The Art of TESOL: Selected Articles from the English Forum ในปี 2518 กล่าวว่า ครูต้องเลือกแบบเรียนที่สนองความต้องการของนักเรียนและช่วยนำไปสู่เป้าหมายที่โรงเรียนวางไว้ ส่วนโครงสร้างไวยากรณ์ใด ๆ เมื่อปรากฏขึ้นครั้งแรกแล้ว จะต้องปรากฏซ้ำอีกหลายครั้ง และโครงสร้างไวยากรณ์ที่ปรากฏมาก่อนในบทต้น ๆ ควรนำมาใช้ช่วยสอนคำศัพท์และโครงสร้างไวยากรณ์ใหม่

รูท เมทคาล์ฟ โรเมโร⁵ (Ruth Metcalf Romero) เขียนไว้ในหนังสือเล่มเดียวกันว่า ในแบบเรียนถ้ามีการใช้แผนภาพ (diagram) หรือ phonetic transcriptions มากเกินไปจะทำให้ให้นักเรียนหวาดกลัวต่อแบบเรียน ส่วนรูปประกอบในแบบเรียนนั้น ครูต้องพิจารณาว่ามันช่วยในการสอนหรือไม่หรือมีไว้เพื่อประดับแบบเรียนเท่านั้น

⁴John J. Lee "Choosing and Using a Textbook," The Art of TESOL: Selected Articles from the English Forum, Part Two (Washington D.C., 1975), pp. 364-365.

⁵Ruth Metcalf Romero, "What Textbooks Shall We Use?" The Art of TESOL: Selected Articles from the English Forum, Part Two (Washington D.C., 1975), p. 362.

และในหนังสือเล่มเดียวกันนี้ ซี เอเลน ทักเกอร์⁶ (C. Allen Tucker) กล่าวว่า เนื้อหาของแบบเรียนต้องเหมาะสมกับวัย ระดับชั้น ภูมิหลังและความสนใจของนักเรียน เช่น เด็กเล็กจะไม่ชอบอ่านเรื่องเล่ายาว ๆ ในขณะเดียวกัน นักเรียนที่โตแล้วก็ไม่ชอบแบบเรียนที่เป็นบทสนทนาสั้น ๆ แบบเด็ก ทักเกอร์มีความเห็นว่าการค่อย ๆ เพิ่มเนื้อหาที่เรียนเป็นสิ่งจำเป็น การเสนอคำศัพท์และโครงสร้างไวยากรณ์ต้องทำอย่างระมัดระวัง ทั้งขึ้นอยู่กับอายุของผู้เรียนและจำนวนปริมาณเวลาในการสอนวิชานั้นในภาคหนึ่ง ๆ แต่ถ้ามแบบเรียนนั้นเป็นชุด ครูต้องพิจารณาความต่อเนื่องของบทเรียนแต่ละเล่มด้วย การเสนอโครงสร้างไวยากรณ์อาจมีการซ้ำกันได้ แต่ไม่ควรมีมากเกินไป เพราะจะทำให้เด็กเบื่อได้ ส่วนการเลือกแบบเรียนภาษาอังกฤษที่ชาวต่างประเทศเป็นผู้แต่ง ครูต้องพิจารณาว่าแบบเรียนนั้นมีคู่มือสำหรับครูที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาหรือไม่ และคู่มือนั้นควรมีคำแนะนำในการสอนบทเรียนแต่ละบท แนะนำกิจกรรมเพิ่มเติมในชั้นเรียน หรือมีการแนะนำวิธีการสอนและเทคนิคที่ทันสมัยในการสอนด้วยยิ่งดี

มีผู้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์แบบเรียนภาษาอังกฤษไว้มากพอสมควรในประเทศไทย แต่ที่ทำในต่างประเทศยังมีน้อยมาก ผู้วิจัยจึงขอกล่าวถึงงานวิจัยทั้งของต่างประเทศและในประเทศไทยไปพร้อมกัน ดังนี้

ลิลี วาสเกส คาปิลี⁷ (Lily Vasquez Kapili) ได้ทำการวิจัยในระดับปริญญาคุณวุฒิตติในสหรัฐอเมริกา ในปี 2513 เรื่อง "Grammatical Features

⁶C. Allen Tucker, "Evaluating Beginning Textbooks," The Art of TESOL: Selected Articles from the English Forum, Part Two (Washington D.C. 1975), pp. 356-358.

⁷Lily Vasquez Kapili, "Grammatical Features Identified by Sector Analysis: Their Use as Criteria for Determining the Suitability of English and American Poetry for Filipino Second-Language Learners," Dissertation Abstracts International (January, 1971), p. 3533-A.

Identified by Sector Analysis: Their Use as Criteria for Determining the Suitability of English and American Poetry for Filipino Second-Language Learners" โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะวิเคราะห์โครงสร้างไวยากรณ์ที่มีอยู่ในบทประพันธ์อังกฤษและอเมริกันในคริสต์ศตวรรษที่ 17 และ 20 ที่คัดเลือกไว้แล้วตามหลักภาษาศาสตร์ เพื่อจะหาโครงสร้างไวยากรณ์ที่เป็นปัญหาแก่นักศึกษาชาวฟิลิปปินส์ในระดับอุดมศึกษา เมื่อศึกษามบทประพันธ์เหล่านั้น และพิจารณาว่าบทประพันธ์เหล่านั้นมีความเหมาะสมตามหลักภาษาศาสตร์ต่อผู้เรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองหรือไม่ การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ชั้น ชั้นแรกผู้วิจัยสุ่มโครงสร้างไวยากรณ์จากโคลงกลอน 50 บท ซึ่งคัดเลือกจากแบบเรียน 6 เล่ม ซึ่งเริ่มใช้เป็นแบบเรียนสำหรับนักศึกษาปีที่ 1 ได้โครงสร้างไวยากรณ์ที่ปรากฏโดยสม่ำเสมอ 12 โครงสร้าง ชั้นที่ 2 นำโครงสร้างไวยากรณ์ที่ได้จากการวิจัยชั้นแรกมาเปรียบเทียบกับโครงสร้างไวยากรณ์อังกฤษที่สอนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของฟิลิปปินส์ ซึ่งได้มาจากการวิเคราะห์แบบเรียนการใช้ภาษา 4 เล่ม ผลการเปรียบเทียบปรากฏว่า โครงสร้างไวยากรณ์ในแบบเรียนดังกล่าวมีไม่เพียงพอสำหรับที่จะเป็นพื้นฐานในการเรียนบทประพันธ์ในระดับอุดมศึกษา ชั้นสุดท้าย ผู้วิจัยนำโครงสร้างไวยากรณ์ที่ใช้ในคำประพันธ์ระดับดังกล่าวมาเปรียบเทียบกับโครงสร้างไวยากรณ์ภาษาฟิลิปปินส์ ผลปรากฏว่าโครงสร้างไวยากรณ์อังกฤษที่จัดว่าอยู่ในชั้นยากนั้น เป็นโครงสร้างไวยากรณ์ที่ซับซ้อน และทางโรงเรียนยังไม่ได้อสอนแก่นักศึกษา และรูปประโยคต่าง ๆ เหล่านี้เป็นรูปประโยคที่ยากสำหรับชาวฟิลิปปินส์ ผู้วิจัยให้ข้อเสนอแนะว่าการพิจารณาความยากง่ายของบทประพันธ์ต้องพิจารณาจากความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักศึกษา การเรียนบทประพันธ์ทำให้นักศึกษาได้เห็นการเรียงประโยคแบบแปลก ๆ หลายแบบ ซึ่งไม่อาจหาได้ในแบบฝึกหัดแบบเรียนโครงสร้างไวยากรณ์ธรรมดา และการวิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบระหว่างโครงสร้างไวยากรณ์อังกฤษที่ใช้ในบทประพันธ์ โครงสร้างไวยากรณ์ที่นักศึกษาสามารถใช้ได้ยั้งคี่ และภาษาฟิลิปปินส์ต้องทำอย่างละเอียดรอบคอบและต้องทำก่อนการเลือกบทประพันธ์ที่คิดจะนำมาสอนแก่นักศึกษา

ในปี 2510 อรสา กุมารี จันทรศารทูล⁸ ได้ทำวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท บัณฑิต เรื่อง "การสำรวจและการวิเคราะห์แบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบในชั้น ประถมศึกษาตอนปลาย" ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยการสร้างแบบสอบถาม 70 ข้อ สอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ทั้งชายและหญิง จำนวน 150 คน โดยการสุ่มตัวอย่างจาก โรงเรียน 4 ประเภท คือ โรงเรียนสาธิต โรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนเทศบาลและ โรงเรียนราษฎร์ สรุปผลการวิจัยได้ว่า แบบเรียนที่โรงเรียนที่ผู้วิจัยสำรวจใช้แบบเรียน เล่มเดียวกันหมด คือ The Oxford English Course for Thailand ส่วนหนังสือ อ่านประกอบในชั้น ครูภาษาอังกฤษทาง เห็นความสำคัญและความจำเป็นของการใช้หนังสือ อ่านประกอบ แต่มีครูที่ใช้หนังสืออ่านประกอบเพียงร้อยละ 57 ทั้งนี้ เพราะครูเกรง ว่าจะสอนแบบเรียนไม่จบภายในปีการศึกษาหนึ่ง ๆ ผู้วิจัยเสนอแนะว่าแบบเรียนและ หนังสืออ่านประกอบวิชาภาษาอังกฤษของชั้นประถมศึกษาตอนปลายที่มีอยู่ในประเทศไทย ควรได้รับการแก้ไขอีกมากทั้งในด้านการจัดทำรูปเล่มและที่เกี่ยวกับจิตวิทยาแห่งการเรียน วิชาทางประเทศ

ในปี 2511 ราไพ ดาวเรือง⁹ ได้ทำการวิจัยในระดับปริญญาบัณฑิต เรื่อง "การวิเคราะห์หนังสือแบบเรียนภาษาอังกฤษที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้เรียนในชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2511" ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยการให้คะแนนตาม เกณฑ์ (check list) เพื่อหาส่วนที่ส่วนบกพร่องของแบบเรียนแต่ละเล่ม ในการให้ คะแนนนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งหัวข้อออกเป็น 4 หัวข้อใหญ่ คือ

006364

⁸อรสา กุมารี จันทรศารทูล, "การสำรวจและการวิเคราะห์แบบเรียนและ หนังสืออ่านประกอบในชั้นประถมศึกษาตอนปลาย" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนก วิชามัธยมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2510).

⁹ราไพ ดาวเรือง, "การวิเคราะห์แบบเรียนภาษาอังกฤษที่กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดให้เรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2511" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2511).

- ก. คุณภาพในการจัดทำรูปเล่ม
- ข. คุณภาพในด้านเกี่ยวกับหลักการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
- ค. คุณภาพในด้านที่เกี่ยวกับจิตวิทยาของการเรียนรู้
- ง. ความสอดคล้องของแบบเรียนกับจุดมุ่งหมายในการสอนภาษาอังกฤษ

ผู้วิจัยสรุปผลของการวิจัยว่า แบบเรียน The New Method Reader Book III และ A Direct Method English Course Book I ผู้จัดทำไม่ได้มีจุดมุ่งหมายที่จะเขียนขึ้นเพื่อใช้กับเด็กไทยโดยเฉพาะ ผู้วิจัยเห็นว่าถ้าทำได้ผู้สอนควรเลือกใช้แบบเรียน English for Thai Students Book I และแบบเรียน เสริมทักษะภาษาอังกฤษประโยค มัธยมศึกษาคอนตัน ของกรมวิชาการ ซึ่งจัดทำขึ้นเพื่อใช้กับนักเรียนไทย

ในปีเดียวกันนี้ วรรณะ ประสงค์ธรรม¹⁰ ได้ทำการวิจัยในระดับปริญญาโทมดิต เรื่อง "การวิเคราะห์หนังสือแบบเรียนภาษาอังกฤษที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้เรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3" คำเนนการวิจัยโดยการให้คะแนนตามเกณฑ์เช่นเดียวกับ ไร่ไพคาวเรื่อง และหัวข้อที่นำมาพิจารณาแบบเรียนก็คล้ายคลึงกัน แบบเรียนที่นำมาวิเคราะห์มี 5 เล่ม ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยว่า แบบเรียนที่เหมาะสมกับนักเรียนไทยในระดับนี้คือ English for Thai Students Book III เพราะทำขึ้นเพื่อนักเรียนไทยโดยเฉพาะ ส่วนแบบเรียน เสริมทักษะภาษาอังกฤษ ประโยคมัธยมศึกษาคอนตันของกรมวิชาการนั้น เหมาะสำหรับสอนควบ หรือช่วยเสริมบทเรียนบางบทในแบบเรียนเล่มอื่น

ในปีต่อมาคือ ปี 2512 สอองคค์ คำเนนสวัสดิ์¹¹ ได้ทำการวิจัยในระดับปริญญา

¹⁰วรรณะ ประสงค์ธรรม, "การวิเคราะห์แบบเรียนภาษาอังกฤษที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้เรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2511).

¹¹สอองคค์ คำเนนสวัสดิ์, "การวิเคราะห์แบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนในจังหวัดพระนครและธนบุรี" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2512).

มหาดัตติค เรื่อง "การวิเคราะห์แบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนในจังหวัดพระนครและธนบุรี" ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามครูจำนวน 96 คน และนักเรียน 192 คน ที่มีประสบการณ์ในการใช้แบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบภาษาอังกฤษในระดับดังกล่าวโดยการสุ่มตัวอย่าง แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ หลังจากนั้นจึงวิเคราะห์แบบเรียนและหนังสืออ่านดังกล่าวตามหลักการจัดรูปแบบเรียนที่ดี หลักการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ หลักจิตวิทยาแห่งการเรียนรู้และความสอดคล้องกับหลักสูตร ผู้วิจัยสรุปผลของการวิจัยว่า แบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบเหล่านี้มีข้อบกพร่องควรแก้ไขทุกเล่ม ครูควรศึกษาข้อบกพร่องเหล่านี้ให้เข้าใจก่อนที่จะไปสอนแบบเรียนนั้น ๆ

ในปี 2514 อรุณี พูลสวัสดิ์¹² ได้ทำการวิเคราะห์ในระบับปริญญาโทมหาดัตติค เรื่อง "การวิเคราะห์แบบประโยคในหนังสือ A Direct Method English Course Book I ของ E.V. Gatenby สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1" เพื่อศึกษาถึงการเสนอแบบเรียนในคานโครงสร้างไวยากรณ์ การวิจัยทำโดยการวิเคราะห์จาก

1. เนื้อเรื่องสำหรับอ่าน และคำถามท้ายบท
2. ข้อความสำหรับเขียนคำออกท้ายบท (Dictation passage) โดยไม่

รวมแบบฝึกหัด

ผู้วิจัยสรุปผลของการวิเคราะห์ว่า แบบเรียนเล่มนี้มีแบบประโยคมูลฐานอยู่ 9 แบบ ส่วนประโยคที่มีส่วนขยายของแบบประโยคมูลฐานทั้ง 9 แบบมีมากมาย นอกจากนี้ผู้วิจัยกล่าวถึงส่วนดีและส่วนเสียของแบบเรียน A Direct Method English Course Book I ไว้ว่า เรียบเรียงเสนอแบบประโยคจากง่ายไปหายาก กล่าวคือ

¹²อรุณี พูลสวัสดิ์, "การวิเคราะห์แบบประโยคในหนังสือ A Direct Method English Course Book I ของ E.V. Gatenby สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1" (ปริญญาโทบริหารศึกษามหาดัตติค วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2514).

ให้นักเรียนรู้จักแบบประโยคมูลฐานก่อน แล้วจึงสอนแบบประโยคที่มีส่วนขยาย และการเสนอแบบประโยคใหม่ ส่วนมากจะเสนอในรูปของประโยคคำสั่ง ซึ่งนับว่าเป็นเพราะประโยคคำสั่งง่ายกว่าประโยคบอกเล่า ส่วนขอบกรอบของแบบเรียนนี้คือ เนื้อหาในเรื่องไม่ค่อยน่าสนใจ คำถามไม่ค่อยสัมพันธ์กับเนื้อเรื่องที่อ่าน และบางครั้งแบบประโยคยาวเกินกว่าที่นักเรียนจะฝึกปากเปล่าได้

ในปีเดียวกันนี้ มลุลี สัตบุศกร¹³ ได้ทำการวิจัยในชั้นปริญญาโททางศึกษาศาสตร์ เรื่อง "การวิเคราะห์แบบเรียนภาษาอังกฤษชุด English for Thai Students ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามหลักภาษาศาสตร์และจิตวิทยาการเรียนรู้" โดยแยกวิธีดำเนินการออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นการวิเคราะห์ของผู้วิจัยเอง และส่วนที่เป็นความคิดเห็นของครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่ใช้แบบเรียนชุดนี้จาก โรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษาตอนต้นใน ส่วนกลาง จำนวน 136 คน โดยรวบรวมจากแบบสอบถามที่ทำขึ้น ผู้วิจัยสรุปความคิดเห็นโดยทั่วไปเกี่ยวกับแบบเรียนชุดนี้ว่า ส่วนดีของแบบเรียนชุดนี้คือ เป็นแบบเรียนฝึกทักษะให้นักเรียนทั้ง 4 ด้าน คือ การฟัง พูด อ่าน และ เขียน และเน้นสิ่งที่เป็นปัญหาสำหรับเด็กไทย สอนตามหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ ส่วนขอบกรอบคือ เนื้อหาทางความรู้ ไวยากรณ์ยังไม่เพียงพอ และแบบฝึกหัดที่ช่วยให้นักเรียนเขียนประโยคภาษาอังกฤษด้วยความเข้าใจมีน้อยมาก

ในปี 2517 วิทยา จีรเชษฐกุล¹⁴ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์คำศัพท์และแบบประโยคในหนังสืออ่านนอกเวลา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง

¹³ มลุลี สัตบุศกร, "การวิเคราะห์แบบเรียนภาษาอังกฤษชุด English for Thai Students ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามหลักภาษาศาสตร์และหลักจิตวิทยาการเรียนรู้" (ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2514).

¹⁴ วิทยา จีรเชษฐกุล, "การวิเคราะห์คำศัพท์และแบบประโยคในหนังสืออ่านนอกเวลา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง Rebeca ฉบับ Simplified" (ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2517).

Rebecca ฉบับ Simplified" ซึ่งเป็นงานวิจัยระดับปริญญาโทฉบับตีพิมพ์ ผู้วิจัยศึกษา
ความถี่ของการใช้คำศัพท์และแบบประโยคต่าง ๆ ผู้วิจัยสรุปเกี่ยวกับเรื่องแบบประโยค
ว่า ประโยคพื้นฐานที่ใช้ในแบบเรียนเล่มนี้มีทั้งหมด 4,393 ประโยค ประโยคพื้นฐานที่
ใช้มากที่สุด คือ NP \longleftrightarrow VP (d) n¹⁵ ตัวอย่าง เช่น

The boy shot the arrow.

แบบประโยคชนิดนี้ปรากฏ 1,569 ครั้ง หรือประมาณ 35.71 % ของการปรากฏของ
ประโยคทั้งหมด ส่วนแบบประโยคที่มีความถี่ของการปรากฏน้อยที่สุด คือ

NP \longleftrightarrow VP (d) n obj. comp.

ตัวอย่างเช่น He found Mrs. Danver a very difficult sort of witness.

แบบประโยคชนิดนี้ปรากฏเพียง 1 ครั้ง หรือประมาณ 0.02 % ของการปรากฏของ
ประโยคทั้งหมด และแบบประโยคส่วนใหญ่ที่ปรากฏในแบบเรียนเล่มนี้เป็นแบบประโยค
พื้นฐานที่นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายควรรู้

ประทุม ศรีรักษา¹⁶ ได้ทำการวิจัยในระดับปริญญาโทฉบับตีพิมพ์ ในปี 2518
เกี่ยวกับการวิเคราะห์แบบเรียนเรื่อง "การวิเคราะห์คำศัพท์และแบบประโยคในหนังสือ
อ่านนอกเวลาเรื่อง The Prisoner of Zenda ฉบับ Simplified สำหรับชั้นมัธยม
ศึกษาปีที่ 5" มีจุดมุ่งหมายเพื่อหาความถี่ของการปรากฏของคำศัพท์และประโยคในแบบ-

¹⁵ เครื่องหมาย \longleftrightarrow หมายถึง ความสอดคล้องกันทางไวยากรณ์ระหว่าง
คำที่ถูกครีซี เช่น ประธานเอกพจน์ บุรุษที่ 3 ปัจจุบันกาล กริยาเติม s .

NP = noun phrase, VP = verb phrase, d = determiner

n = noun, obj. comp. = objective complement

¹⁶ ประทุม ศรีรักษา, "การวิเคราะห์คำศัพท์และแบบประโยคในหนังสืออ่านนอก
เวลาเรื่อง The prisoner of Zenda ฉบับ Simplified สำหรับชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 5" (ปริญญาโทพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2518).

เรียนดังกล่าว เพื่อศึกษาหาความสัมพันธ์และประโยชน์ของคำในค่านต่าง ๆ และเพื่อสำรวจและศึกษาความสัมพันธ์ของแบบประโยคในค่านต่าง ๆ ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่าแบบเรียนเล่มนี้มีคำศัพท์เท่าที่นักเรียนเคยเรียนมาในชั้นก่อน ๆ 70.13 % ของคำศัพท์ทั้งหมด ส่วนคำศัพท์ใหม่เมื่อนำมาเทียบกับ A General Service List of English Words ของเวสต์ (West) แล้วปรากฏว่า เป็นคำศัพท์ที่มีประโยชน์ค่อนข้างสูงในการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ส่วนแบบประโยคที่ใช้ในการวิเคราะห์มี 2 ลักษณะใหญ่ คือ แบบประโยคความเดียวและแบบประโยคความผสม แบบประโยคความผสมยังแบ่งออกเป็น 3 แบบ คือ แบบประโยค Compound แบบประโยค Complex และแบบประโยค Compound-complex แบบประโยคความเดียวที่ปรากฏมีความถี่สูงสุด 25.92 % คือรูปประโยค

NP \longleftrightarrow VP (adj. or adv. partical)¹⁷
[V_t]

ตัวอย่างเช่น I remember him all right.

และประโยคความเดียวที่ปรากฏและมีความถี่ต่ำสุด 0.18 % คือ Tag question

ตัวอย่างเช่น That would be splendid, wouldn't it ? ส่วนแบบประโยค

ความผสมนั้น แบบประโยค Compound ปรากฏความถี่ในอันดับสูงสุดคือ 42.25 %

และแบบประโยค Compound-complex ปรากฏความถี่ในระดับต่ำสุดคือ 24.49 %

ผู้วิจัยสรุปว่า แบบประโยคความเดียวทุกชนิด ประโยคความผสม และประโยคที่มีโครง-

สร้างพิเศษเป็นประโยคที่นักเรียนเคยเรียนมาแล้วทั้งสิ้น ส่วนใหญ่เป็นแบบประโยคที่ปรากฏอยู่ในหลักสูตรและแบบเรียนมาแล้ว แบบเรียนเล่มนี้จึงไม่ทำให้เกิดปัญหาทางค่านคำศัพท์และแบบประโยคแก่นักเรียน

¹⁷V_t = transitive verb, adj. = adjective, adv. = adv.
ส่วนสัญลักษณ์อื่น ๆ ดูหน้า 19.

เนื่องจากผู้วิจัยสนใจที่จะเปรียบเทียบโครงสร้างไวยากรณ์อังกฤษในแบบเรียน
ชั้นปีที่ 1 ระดับอุดมศึกษา กับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จึงใคร่ขออ้างถึงงานวิจัยที่
เกี่ยวข้องกับการรวบรวมโครงสร้างไวยากรณ์ทั้งหมดที่นักเรียนที่สำเร็จชั้นมัธยมศึกษา
ตอนปลายควรทราบไว้ ซึ่งเป็นงานวิจัยระดับปริญญาโทของสุนีย์ สุขตระกูล ทำการ
วิจัยเมื่อปี 2510 เรื่อง "การศึกษาโครงสร้างไวยากรณ์อังกฤษที่สอนในชั้นมัธยมศึกษา
ตอนปลาย" ผู้วิจัยศึกษาโครงสร้างไวยากรณ์ของชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจากแบบเรียน
โครงสร้างไวยากรณ์อังกฤษ 2 เล่ม และหนังสืออ่าน 2 เล่ม ผู้วิจัยรวบรวมโครงสร้าง
ไวยากรณ์ทั้งหมดจาก For Study ท้ายบทของแบบเรียนแต่ละบทจาก Oxford Pro-
gressive English for Adult Learners Book I และ Book II โดยถือว่า
โครงสร้างไวยากรณ์เหล่านี้เป็นตัวแทนของโครงสร้างไวยากรณ์ที่นักเรียนเรียนจากแบบ
เรียนไวยากรณ์ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนโครงสร้างไวยากรณ์จากหนังสืออ่านนั้น
ผู้วิจัยสุ่มมาโดยเลือกทำทุก 4 หน้าไปจนจบเล่ม ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปของ
ตารางเปรียบเทียบ โดยเปรียบเทียบโครงสร้างไวยากรณ์ที่พบในแบบเรียนไวยากรณ์
ทั้ง 2 เล่ม กับโครงสร้างไวยากรณ์ในหนังสืออ่าน โดยเสนอตามลำดับโครงสร้างไวยา
กรณ์ที่เรียงไว้ในหลักสูตร ในตารางโครงสร้างไวยากรณ์ที่ตรงกับหลักสูตร ก มีโครง
สร้างไวยากรณ์ที่รวบรวมเป็นหมวดหมู่ได้ 17 โครงสร้างใหญ่ ๆ¹⁹

จากรายงานการวิจัยดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่างานวิจัยเกือบทั้งหมดยกเว้น
งานวิจัยของชาวต่างประเทศเป็นการวิเคราะห์แบบเรียนทางโครงสร้างไวยากรณ์อังกฤษ
ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งนับว่าเป็นประโยชน์แก่ครูและนักเรียนในระดับนี้มาก

¹⁸สุนีย์ สุขตระกูล, "การศึกษาโครงสร้างไวยากรณ์ภาษาอังกฤษที่สอนในชั้น
มัธยมศึกษาตอนปลาย" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา จุฬาลง
กรณ์มหาวิทยาลัย, 2510).

¹⁹ดูรายละเอียดของโครงสร้างไวยากรณ์และตัวอย่างประโยคได้ในภาคผนวก ข.

ผู้วิจัยเห็นว่า งานวิเคราะห์แบบเรียนในระดับอุดมศึกษาเป็นงานที่น่าสนใจ และยังมีผู้ทำการวิจัยไว้น้อย ฉะนั้นการวิเคราะห์โครงสร้างไวยากรณ์ในแบบเรียนระดับอุดมศึกษา ซึ่งจะทำการวิจัยในครั้งนี้นี้คงจะเป็นประโยชน์แก่การศึกษาภาษาอังกฤษในระดับนี้บ้าง ไม่มากนักน้อย ช่วยให้มหาวิทยาลัยทั้งสามแห่งที่เกี่ยวข้องในการวิจัยครั้งนี้ได้เห็นส่วนดี และส่วนที่ควรปรับปรุงแก้ไขของแบบเรียนที่ตนใช้อยู่ งานวิเคราะห์นี้คงมีส่วนช่วยแนะแนวทางในการเลือกแบบเรียนภาษาอังกฤษแก่มหาวิทยาลัยต่าง ๆ บางพอสมควร

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย